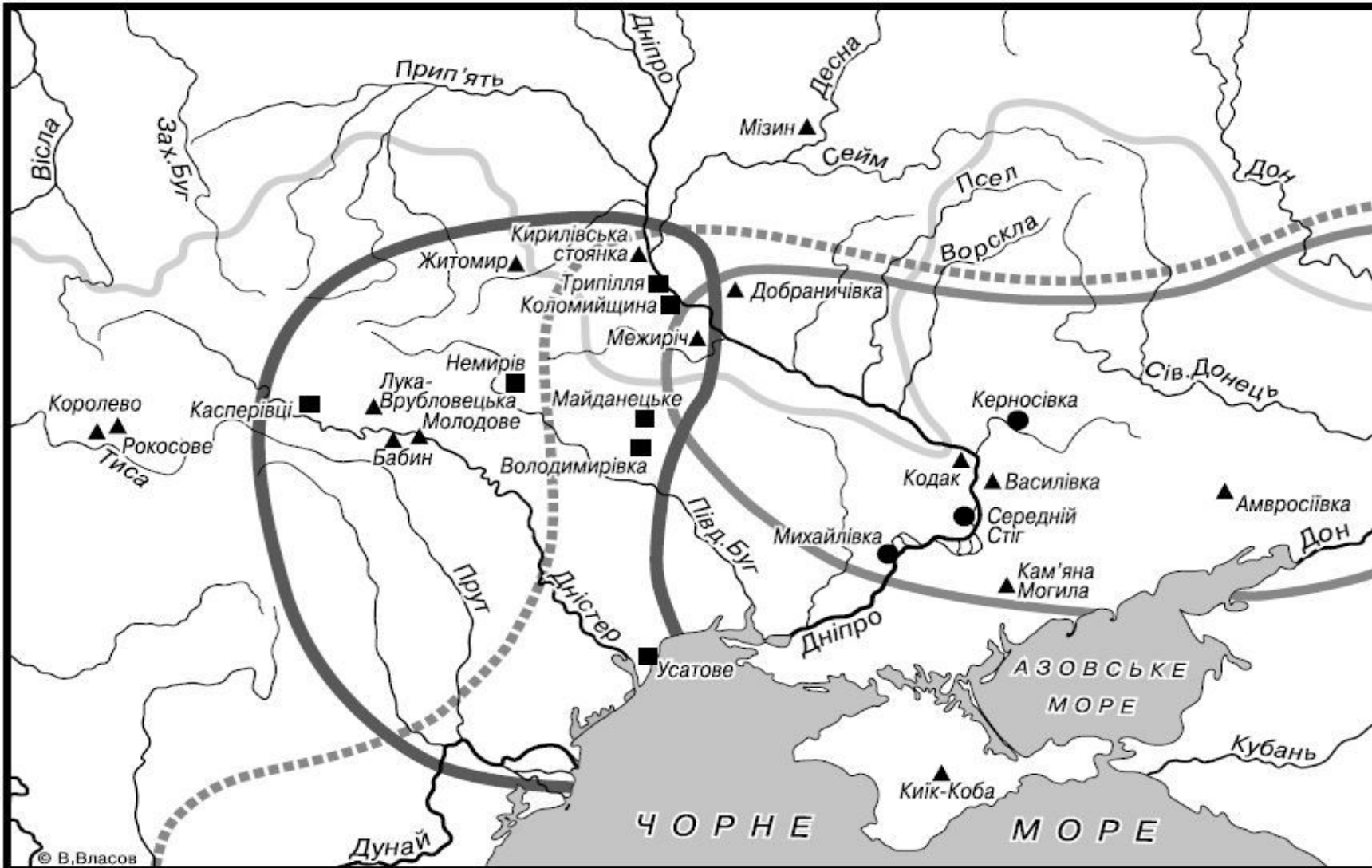

Історичні карти

**УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В
НАЙДАВНІШІ ЧАСИ**

© В.Власов

	Межа найдальшого просування льодовика		Межа поширення середньостогівської культури
	Місцезнаходження пам'яток кам'яного віку		Межа поширення ямної культури
	Межа поширення трипільської культури		Місця знахідок старожитностей давніх скотарів
	Місця поселень стародавніх трипільців		

СВІТ КОЧОВИКІВ. АНТИЧНІ МІСТА- КОЛОНІЇ

Район поширення чорноліської культури

Напрямок переселень кочових племен (кіммерійці у 9 ст. до н.е., скифи у 7 ст. до н.е., сармати у 3 ст. до н.е.)

Городища лісостепових племен

Межа Великої Скіфії

Скіфські кургани. Цифрами позначено: 1 - Товста Могила, 2 - Чортотлик, 3 - Солоха, 4 - Гайманова Могила

Землі, що залишилися у скифів після вторгнення сарматів (Малі Скіфії)

Боспорське царство

СЛОВ'ЯНИ ПІД ЧАС ВЕЛИКОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ НАРОДІВ

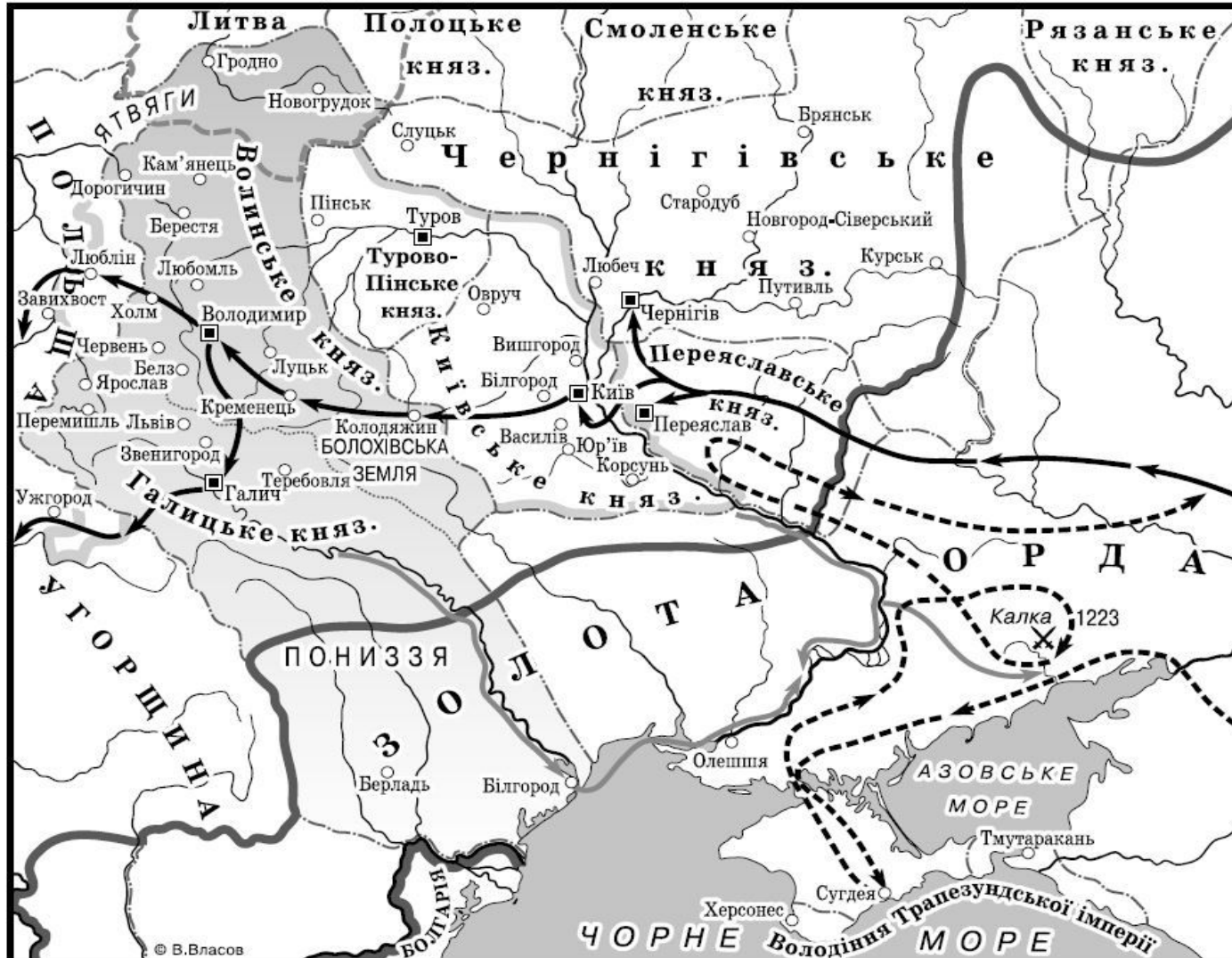
**КИЇВСЬКА РУСЬ У 9-І І
СТ.**

**ГАЛИЦЬКО-
ВОЛИНСЬКЕ
КНЯЗІВСТВО.
МОНГОЛЬСЬКА
НАВАЛА**

© В.Власов

	Галицько-Волинське князівство на початку 13 ст.		Похід монголо-татар у 1240-1241 рр.
	Межі територій, що впродовж 13 ст. тимчасово залежали від галицько-волинських князів		Кордони Золотої Орди
	Кордони держав у першій половині 13 ст.		Межа територій, загарбаних Литвою протягом 13 ст.
	Похід монголо-татар у 1223 р.		Місця і роки найважливіших битв
	Похід руських князів у 1223 р.	1223	

**УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У
СКЛАДІ ВЕЛИКОГО
КНЯЗІВСТВА
ЛИТОВСЬКОГО ТА
ІНШИХ ДЕРЖАВ**

© В.Власов

- Українська етнічна територія в 15 ст.
- Володіння Османської імперії
- Кордони держав у першій половині 15 ст.
- 1399 X Місця і роки найважливіших битв
- Центри і межі князівств, воєводств, земель

 **УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НА
ПОЧАТКУ ПОЛЬСЬКОГО
ВОЛОДАРЮВАННЯ.
ПЕРШІ КОЗАЦЬКІ
ПОВСТАННЯ**

**УКРАЇНСЬКА
КОЗАЦЬКА ДЕРЖАВА**

Українська козацька держава

- Державні кордони на 1648 р.
- Похід Богдана Хмельницького в 1648 р.
- Територія Української козацької держави за Зборівським договором 1649 р.
- Центри і межі полків
- Кордони між Річчю Посполитою, Московським царством і Османською імперією на 1686 р., після розподілу українських земель
- Визначні битви
- Сучасні кордони України

**УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У
18 СТ.**

УКРАЇНА У СКЛАДІ ДВОХ ІМПЕРІЙ

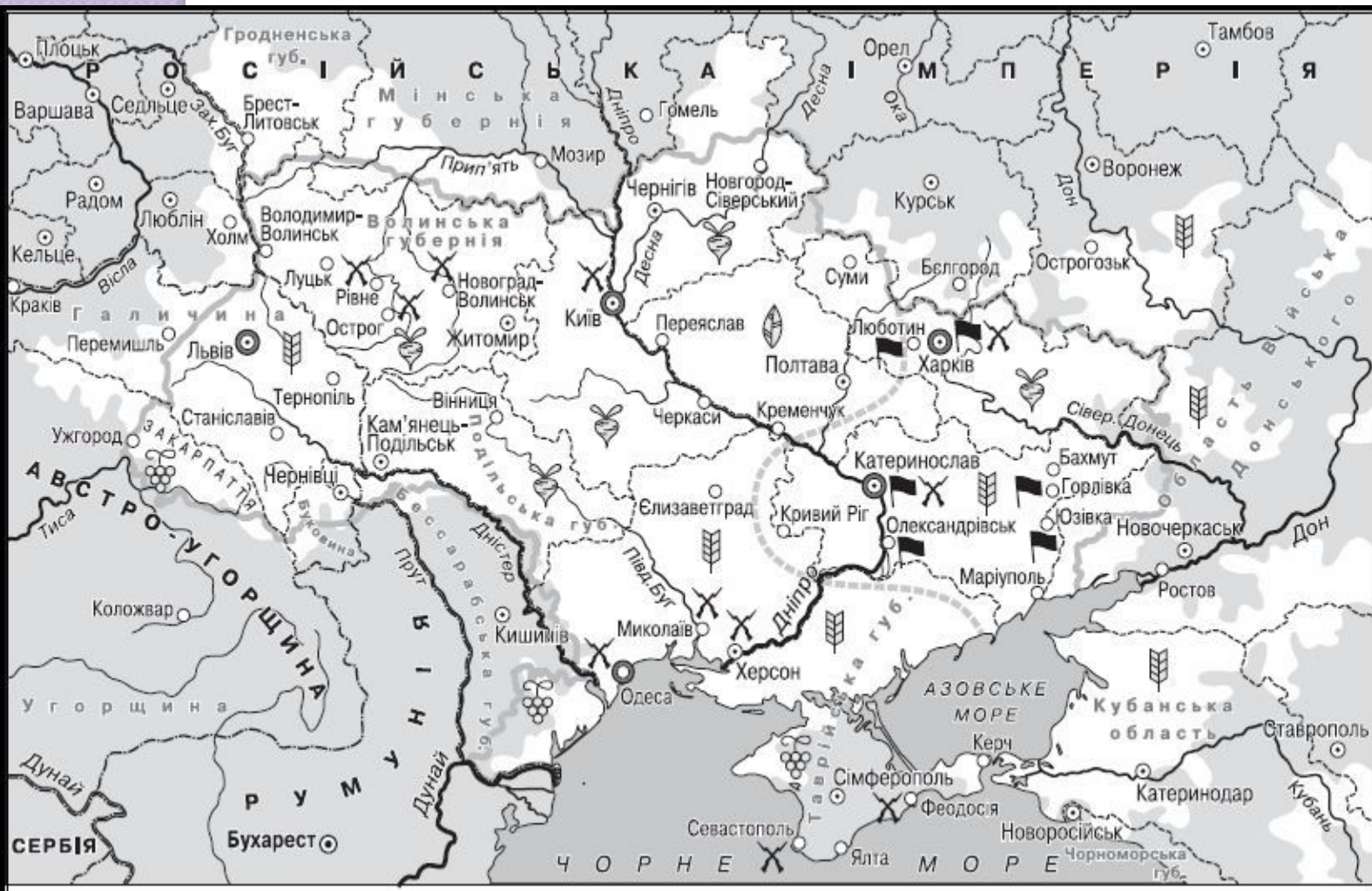

Україна у складі двох імперій

- Українська етнічна територія
- Державні кордони у другій половині XIX ст.
- Межі губерній Російської імперії та коронних країв Австро-Угорщини

**УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В
1900-1914 РР.**

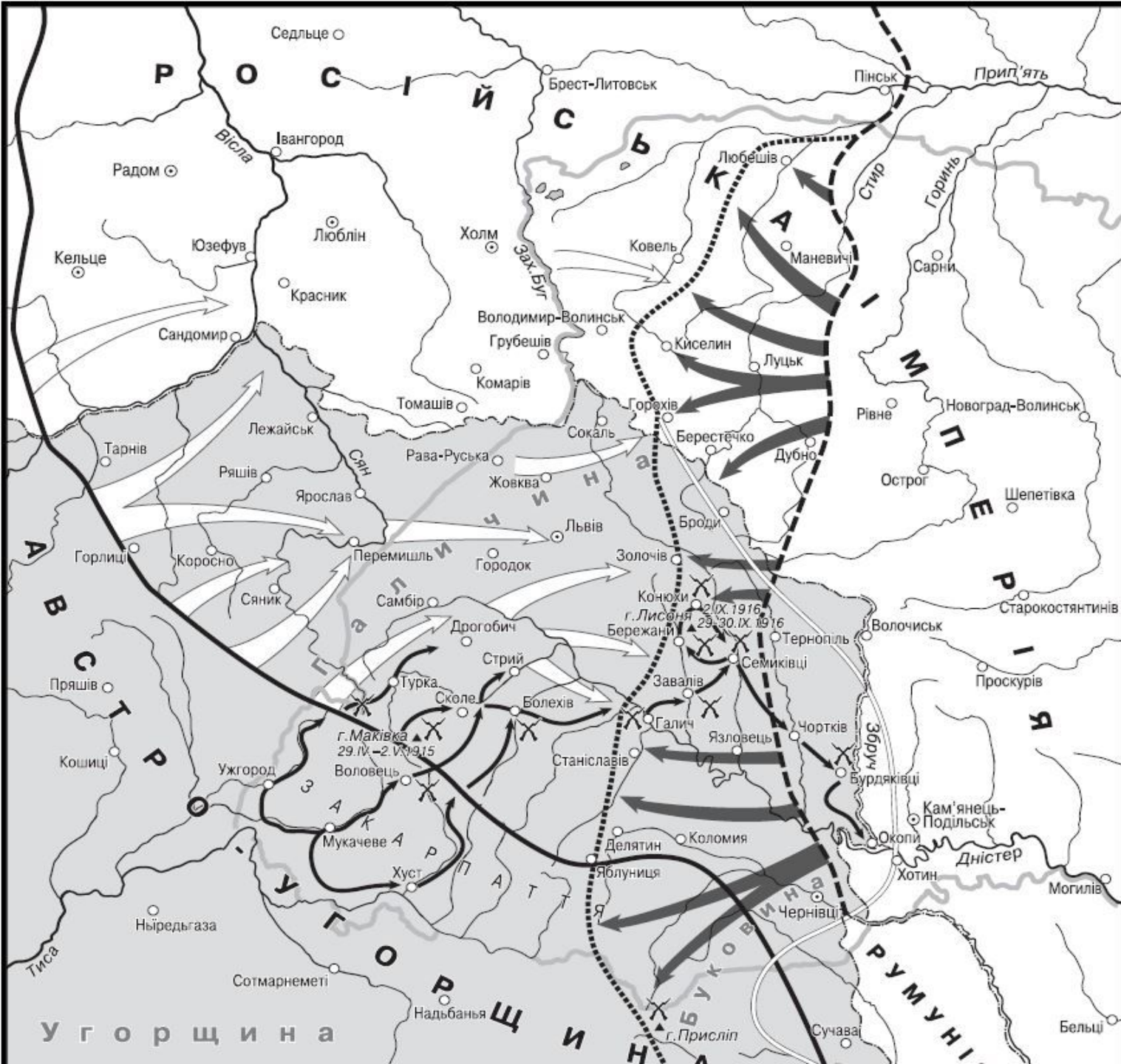
- Українська етнічна територія
- Кордони держав
- Межі губерній Російської імперії
- Сучасний кордон України
- Найбільші економічні центри
- Межа південно-східно розвинутої вугільної та металургійної промисловості
- Сільськогосподарська спеціалізація (по губерніях):**
- товарне виробництво зерна
- товарне буряківництво
- вирощування тютюну
- виноградарство
- Революція 1905 – 1907:**
- Збройні повстання
- Збройні виступи в Україні

Українські землі в 1900 – 1914 роках

**ВОЄННІ ДІЇ В 1915-1916
РР.**

— Линія фронту за станом на початок 1915 р.

↗ Горлицький прорив (2 травня – 23 червня 1915 р.) і подальші дії німецько-австро-угорських військ

----- Линія фронту за станом на початок 1916 р.

↖ Брусиловський прорив російських військ (4 червня – 13 серпня 1916 р.)

..... Линія фронту за станом на кінець 1916 р.

==== Линія фронту після липневого 1917 р. наступу німецько-австро-угорських військ

➔ Бойовий шлях українських січових стрільців у 1914 – 1917 рр.

X Головні бої за участю українських січових стрільців

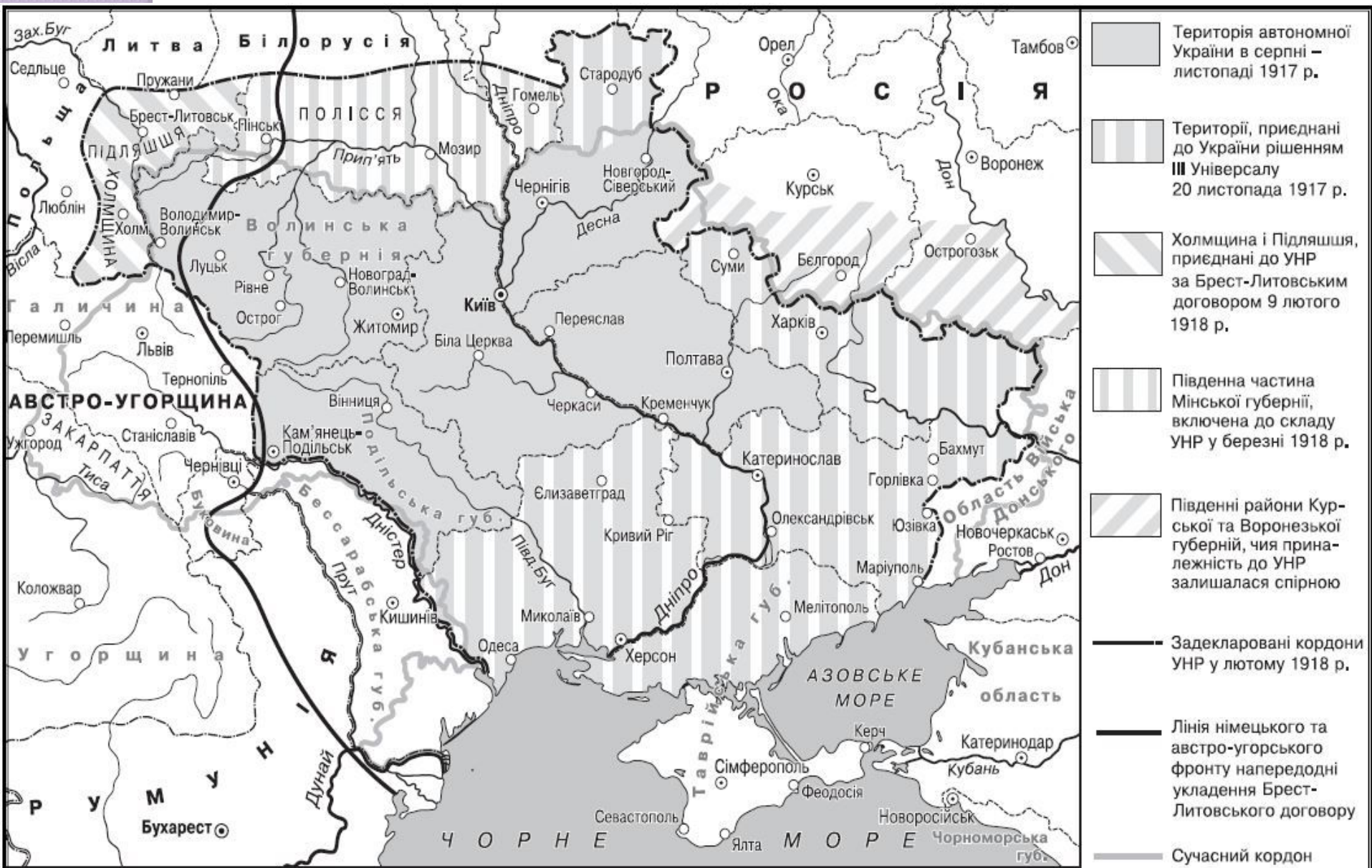
УНР ЗА ІІІ

УНІВЕРСАЛОМ ТА

БРЕСТ-ЛИТОВСЬКИМ

ДОГОВОРОМ

Українська Народна Республіка за III Універсалом і Брест-Литовським договором

- ° **ПЕРША ВІЙНА
РАДЯНСЬКОЇ РОСІЇ З
УНР (ГРУДЕНЬ 17 —
ТРАВЕНЬ 18)**

**УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА ГЕТЬМАНА
СКОРОПАДСЬКОГО**

- Територія Української Народної Республіки у квітні 1918 р.
- Території, приєднані до України в травні 1918 р.
- Кордони Української Держави гетьмана Скоропадського в травні – грудні 1918 р.
- Крим і Кубань, що мали приєднатися до Української Держави на правах автономій
- Райони антигетьманських повстань
- Перемога військ Директорії над гетьманськими військами 18 листопада 1918 р.

Українська Держава гетьмана Скоропадського

УКРАЇНА В 1919 Р.

° **УКРАЇНА В 1920-1921 РР.
РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА
ВІЙНА. РОЗГРОМ ВІЙСЬК
БАРОНА ВРАНГЕЛЯ**

Україна в 1920 – 1921 роках. Радянсько-польська війна. Розгром військ барона Врангеля

Територія Української СРР у квітні 1921 р.

Сучасний кордон України

**УКРАЇНА В
МІЖВОЄННИЙ
ПЕРІОД**

**ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ
ЗЕМЛІ У 38-39 РР.**

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

УКРАЇНА СУЧАСНА

ВАРШАВА
 Б І Л О Р У С Ь
 Гомель
 О Л Ъ Щ А
 Брест (Берестя)
 Пінськ
 Прип'ять
 Мозир
 Курськ
 СЕЙМ
 Вороніж
 Дон
 Люблін
 Холм
 Волинська область
 Горинь
 Чернігів
 Чернігівська область
 Сумська область
 Суми
 Білгород
 Іомир
 Сян
 Луцьк
 Житомирська область
 Київська область
 Київ
 Чернігівська область
 Рівненська область
 Рівне
 Житомир
 Житомирська область
 Біла Церква
 Полтавська область
 Харків
 Харківська область
 Луганська область
 Перемишль
 Львівська область
 Тернопільська область
 Хмельницька область
 Хмельницький
 Вінницька область
 Черкаська область
 Черкаси
 Кременчук
 Полтава
 Харківська область
 Луганська область
 Дрогобич
 Івано-Франківська область
 Івано-Франківськ
 Тернопіль
 Вінниця
 Черкаси
 Кіровоградська область
 Кіровоград
 Дніпропетровська область
 Дніпропетровськ
 Луганськ
 Краматорськ
 Артємівськ
 Луганськ
 Горлівка
 Єнакієве
 Івано-Франківськ
 Чернівці
 Чернівецька область
 Хмельницька область
 Вінницька область
 Кіровоградська область
 Дніпропетровська область
 Дніпропетровськ
 Луганська область
 Горлівка
 Єнакієве
 Донецьк
 Ростов-на-Дону
 Ужгород
 Закарпатська область
 Івано-Франківська область
 Чернівці
 Чернівецька область
 Хмельницька область
 Вінницька область
 Кіровоградська область
 Дніпропетровська область
 Дніпропетровськ
 Луганська область
 Краматорськ
 Артємівськ
 Луганськ
 Горлівка
 Єнакієве
 Донецьк
 Ростов-на-Дону
 Ясси
 КИШИНІВ
 М О Л Д О В І Я
 Дунай
 Ізмаїл
 Одеська область
 Одеса
 Миколаївська область
 Миколаїв
 Херсонська область
 Херсон
 Дніпро
 Каховка
 Запорізька область
 Запоріжжя
 Кривий Ріг
 Дніпропетровська область
 Дніпропетровськ
 Луганська область
 Краматорськ
 Артємівськ
 Луганськ
 Горлівка
 Єнакієве
 Донецьк
 Ростов-на-Дону
 АЗОВСЬКЕ МОРЕ
 Севастополь
 Ялта
 Ч О Р Н Е МОРЕ
 Керч
 Автономна Республіка Крим
 Сімферополь
 Новоросійськ
 Краснодар
 Кубань